خبر

اکران «لوپتو» برای کودکان بدسرپرست

در ادامه افتتاح و بهره‌برداری از پروژه‌های طرح توسعه سینماهای حوزه‌هنری در سراسر کشور با شعار «دوباره سینما»، سینما مهر شاهد تهران به‌عنوان یکی از مراکز فرهنگی و هنری شرق تهران روز یکشنبه ۲۹ آبان ماه به‌طور رسمی آغاز به کار خواهد کرد.

پردیس سینمایی مهر شاهد پس از سال‌ها فرسودگی، به همت موسسه بهمن سبز در طول مدت ۱۸ ماه بازسازی شده و با شش سالن نمایش، از شهریورماه امسال به بهره‌برداری آزمایشی رسیده است. دسترسی محدود اهالی شرق تهران به زیرساخت‌های فرهنگی و تراکم بالای جمعیت آن منطقه، در کنار بازسازی اخیر، موجب استقبال خانواده‌ها از اولین هفته‌های شروع به کار مجدد سینما شده است. این سینما با حضور مسئولان وزارت ارشاد، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، شهرداری تهران و سازمان سینمایی کشور و با اکران ویژه انیمیشن «لوپتو» برای کودکان و دانش‌آموزان تحت پوشش کمیته امداد و بدسرپرست به شکل رسمی افتتاح خواهد شد. سینما مهر شاهد در این طرح بازسازی به پردیسی مجهز با ظرفیت ۶۵۷ صندلی و شش سالن با کیفیت تصاویر ۴K و صدای دالبی دیجیتال در همه سالن‌ها با درجه مدرن سینمایی تبدیل شده است. سالن اصلی این سینما با نام سبلان با ظرفیت ۳۸۰ صندلی، سالن شقایق ۱۰۴ صندلی، سالن شیدا ۹۰ صندلی، سالن رنگین‌کمان ۲۹ صندلی، کافه سکانس ۴۴ صندلی و در نهایت سالن موناکو با ظرفیت ۱۰ نفر به شکل VIP و مجموع ۶۵۷ صندلی در خدمت علاقه‌مندان به سینما قرار می‌گیرد./ جام جم

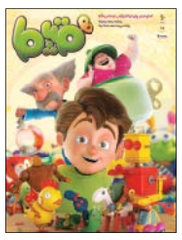

چرا پاکستان، نماینده اسکار خود را حذف کرد؟

اعتراض به مداخله هنری

کیکاوس زیاری
گروه فرهنگ و هنر

اقدام استراتژیست‌های اروپایی و آمریکایی برای کمک به امکان حضور «جویلند/ سرزمین خوشی» در رقابت‌های بخش بهترین فیلم بین‌المللی مراسم اسکار، نکته‌ای است که از سوی محافل اجتماعی در این کشور آسیایی مورد توجه و بحث قرار گرفته است. در شرایطی که این نظریه در پاکستان مطرح است که این اقدام می‌تواند به نوعی مداخله در امور داخلی این کشور به حساب بیاید، احتمال موضعگیری رسمی مقامات دولتی کشور زیاد است. استراتژیست‌های امور جایزه اسکار به نشریه ورایتی گفته‌اند اگر جویلند تا سی‌ام نوامبر(۹ آذر) برای یک هفته در فرانسه اکران عمومی شود، قابلیت شرکت در رقابت‌های اسکاری را به‌دست می‌آورد. براساس مقررات آکادمی اسکار، هر فیلمی که بخواهد خودش را نماینده شرکت در رقابت‌های اسکار بهترین فیلم بین‌المللی سال(همان جایزه اسکار بهترین فیلم خارجی سال) بکند، باید تا تاریخ سی‌ام نوامبر حداقل برای یک هفته در سرزمین مادری به نمایش عمومی درآید. متمم این قانون که ظاهرا تا به حال چندان مورد توجه محافل هنری و اجتماعی قرار نگرفته بود، اعلام می‌کند اکران عمومی فیلم‌ها در دیگر کشورها هم می‌تواند به معنی نمایش عمومی آنها در کشور تولیدکننده باشد. در این بند از قوانین آکادمی اسکار تصریح شده که فیلم‌های نامزدشده باید برای یک هفته در کشوری غیر از آمریکا روی پرده سینماها رفته باشند. اکنون استراتژیست‌های اسکاری با عنایت به این بند، سازندگان جویلند را دعوت به اکران عمومی یک هفته‌ای فیلم‌شان در فرانسه کرده‌اند تا قابلیت حضور در بخش بهترین فیلم بین‌المللی را داشته باشد.

اهل فن می‌پرسد به دنبال پخش این خبر، آیا بحث تازه‌ای در بین مقامات پاکستان به راه می‌افتد و آیا مسئولان دولتی در این خصوص موضعگیری می‌کنند یا نه. تا این لحظه هنوز اطلاعی از واکنش دولتمردان این کشور آسیایی در دست نیست و خبری در ارتباط با آن مخابره نشده است. منتقدان و دست‌اندرکاران سینمایی پاکستان هم نظرشان را اعلام نکرده‌اند و معلوم نیست سازندگان جویلند به توصیه استراتژیست‌های اسکاری عمل می‌کنند یا خیر. سایت‌های خبری البته موضع‌گیری‌ها از داخل پاکستان را کمی زود می‌دانند. به گفته آنها خبر نشریه ورایتی تازه منتشر شده و باید حداقل یک روز صبر کرد تا واکنش طرف مقابل را دید و شنید. از نزدیکان به مدیران دولتی فرهنگی در این کشور آسیایی شنیده می‌شود که آنها پیشنهاد استراتژیست‌ها را نوعی مداخله در امور داخلی کشور خود ارزیابی کرده و این کار نوعی نسخه پیچی مداخله‌جویانه و دعوت برای دور زدن قانون و انجام اقدامات خودسرانه فراقانونی توسط اهالی صنعت سینمای پاکستان است.

اتفاقی که باعث واکنش از سوی استراتژیست‌های اسکاری و اعلام موضع‌شان شد، اقدام دیروز دولت پاکستان در رابطه با توقیف فیلم جویلند بود که از سوی سازندگانش برای شرکت در رشته بهترین فیلم خارجی مراسم اسکار انتخاب و به آکادمی اسکار معرفی شده بود. دلیل توقیف، محتوای غیراخلاقی و غیرشرعی فیلم اعلام شده که با فرهنگ و سنن مردم پاکستان همخوانی و همراهی ندارد. وزارت اطلاعات و خبرپراکنی پاکستان در بیانیه‌ای اعلام کرد: توقیف جویلند روز ۱۱ نوامبر(۱۵آبان) صورت گرفت و حالا در تاریخ ۱۳نوامبر(۲۲آبان) آن را علنی می‌کند. این وزارتخانه در بیانیه خود به این نکته اشاره کرده که شکایت‌هایی علیه این فیلم در سطح عمومی از سوی سازمان‌ها و گروه‌های مختلف اجتماعی و مدنی مطرح شده که روی این نکته تاکید می‌کردند که داستان فیلم با استانداردهای اخلاقی و ارزش‌های اجتماعی در پاکستان همخوانی ندارد و در ادامه چنین می‌گوید: «داستان فیلم آشکارا در تناقض با هنجارهای اخلاقی و نجابتی قرار دارد که در ماده قانونی شماره ۹ سال ۱۹۷۹ کشور تصویب شده است.»

مقامات رسمی پاکستان با توجه به شکایت‌ها و با عنایت به این اصل قانونی، جویلند را فیلمی ارزیابی کرده که مناسب حال تماشاگران کشور نیست و برای همین، هیچ‌یک از سالن‌های سینما در سراسر خاک پاکستان اجازه اکران عمومی آن را ندارند. از آنجا که تمام سالن‌های نمایش فیلم در این کشور آسیایی تحت قانون فعالیت‌های مربوط به پخش و نمایش محصولات سینمایی هستند، احتمال امکان اکران عمومی جویلند در پاکستان به حد صفر رسیده است. به نوشته رسانه‌های داخلی، این فیلم قرار بود از تاریخ ۱۸ نوامبر(۲۷آبان) در پاکستان روی پرده سینماها برود. تلاش رسانه‌های گروهی طی دو روز گذشته برای پیداکردن سیم صدیق، کارگردان جویلند و تهیه‌کنندگان آن برای مصاحبه در این رابطه به جایی نرسیده است و این در حالی است که هنوز هیچ‌یک از سازندگان و دست‌اندرکاران آن درباره توقیف فیلم اظهارنظری نکرده‌اند.

داستان جویلند در شهر لاهور اتفاق می‌افتد و شخصیت‌محوری آن جوانی به نام حیدر است که در خانواده‌ای متوسط با نام خانوادگی رعنا زندگی می‌کند که سیستم پدرسالارانه برآن حاکم است. وقتی خانواده در انتظار تولد یک فرزند تازه است، حیدر مخفیانه و دور از چشم والدین به یک مرکز نمایش می‌پیوندد که برنامه‌هایی عریان‌گرایانه اجرا می‌کند. نوعدوستی حیدر با یکی از اعضای گروه، خارج از عرف جامعه است و این دوستی همجنس‌خواهانه چیزی نیست که مورد تایید جمع اعضای خانواده رعنا باشد. این در حالی است که این دوستی غیرمتعارف، تاثیراتی شگرف بر تمامی اعضای خانواده رعنا می‌گذارد.

جویلند، نخستین‌بار در یکی از بخش‌های جشنواره کن امسال به نمایش درآمد و همان زمان رسانه‌های پاکستانی با اشاره به داستان و حال و هوای آن، این پرسش را مطرح کردند که چه کسانی مجوز ساخت فیلم را صادر کرده‌اند و آیا از محتوای داستان آن باخبر بوده‌اند یا نه.

همچنین این صحبت‌ها شنیده می‌شود که اگر صدیق خودش داوطلبانه از شرکت در رقابت‌های اسکار بهترین فیلم بین‌المللی انصراف دهد، کل ماجرای این پرونده(که می‌رود شکلی جنجالی و حتی جهانی به خود بگیرد) بسته می‌شود. رویدادهای روزهای آینده نشان خواهد داد این ماجرا و پرونده قصد حرکت به کدام سو را دارد و جهتگیری‌اش مشخص خواهد شد./ ورایتی

برش

یک موضوع حساسیت‌برانگیز

جویلند اولین ساخته بلند سینمایی کارگردانش صدیق به حساب می‌آید. او مدتی قبل در مصاحبه‌ای با نشریه سینمایی ورایتی از نگرانی، عصبی بودن و اضطرابش نسبت به نوع برخورد تماشاگران پاکستانی با فیلمش صحبت کرده بود.

صدیق در این مصاحبه رسما گفته بود که خودش هم نمی‌داند واکنش تماشاگران پاکستانی نسبت به موضوع حساسیت‌برانگیز داستان فیلمش چه خواهد بود و آنها چه برخوردی با محتوای فیلم خواهند کرد.

یکی از موضوعاتی که از سوی برخی رسانه‌ها و منتقدان پاکستانی درباره پیشنهاد استراتژیست‌های اسکاری مطرح شده و مورد توجه قرار گرفته، این است که آنها می‌گویند این استراتژیست‌ها به نوعی در حال خط‌دهی به سازندگان جویلند و حتی فیلم‌ها و فیلمسازان دیگری هستند که بنا به دلایلی کارهای‌شان در داخل سرزمین مادری با مشکل توقیف روبه‌رو می‌شوند. این نوع خط‌دهی به یاری سازندگان محصولات توقیف شده می‌آید تا بتوانند در اقدامی فراقانونی، خود و ساخته‌های‌شان را از گزند مشکلی به نام سانسور و توقیف رها کنند و با عنایت به چنین نصایحی برای ساخته‌های‌شان فضای باز و لازم را برای تنفس و ادامه حیات فراهم کنند. پرسشی که از سوی اهل فن مطرح می‌شود این است که آیا مسئولان و مقررات دولتی و رسمی می‌توانند به عنوان مانعی در برابر چنین اقداماتی قرار گیرد یا نه. در این مورد خاص، این پرسش مطرح است که خود سازنده فیلم جویلند تا چه اندازه قصد همکاری یا عدم همکاری با مسئولان اداره سانسور پاکستان را دارد.

درنگ

جنگ جهانی «سیدی»

علی رستگار
گروه فرهنگ و هنر

همین چند روز پیش بود که مطلبی ترجمه شده از اسکات فینبرگ، منتقد و نویسنده نشریه مشهور هالیوود ریپورتر درباره پیش‌بینی شانس‌های اصلی اسکار بخش بین‌الملل منتشر شد. به شکل عجیبی در فهرست ۲۰ فیلمی فینبرگ، هیچ نامی از فیلم «جنگ جهانی سوم» برده نشد و این تحلیلگر هیچ شانسی برای نماینده سینمای ایران قائل نشد. در پیش‌بینی این نویسنده فیلم‌های «تصمیم به رفتن» ساخته پارک چان ووک از کره جنوبی، «نزدیک» ساخته لوکاس دونت از بلژیک، «در جبهه غرب خبری نیست» ساخته ادوارد برگر محصول آلمان، «کورساژ» ساخته ماری کروتزر از اتریش و «عنکبوت مقدس» ساخته علی عباسی از دانمارک، شانس‌های اصلی نامزدی اسکار ۲۰۲۳ هستند. حتی در اولویت‌های بعدی او هم جایی برای فیلم هومن سیدی نیست و «آرژانتین۱۹۸۵» از آرژانتین، «دختر ساکت» از ایرلند، «ای‌او» از لهستان، «عمر مقدس» از فرانسه و «باردو» ساخته الخاندرو گونزالز اینااریتو از دیگر فیلم‌هایی است که احتمال حضور آنها در میان پنج فیلم نهایی اسکار وجود دارد. عجیب‌تر این‌که فینبرگ حتی برای فیلم‌های اسپانیا، ژاپن، پاکستان و اوکراین کورسوی امیدی درنظر گرفته اما حتی حاضر نشده اسکار را در دستان هومن سیدی ببیند.

جدا از این‌که چقدر این پیش‌بینی درست است و می‌تواند راهی به واقعیت داشته باشد یا چقدر نویسنده نگاه حب و بغضی و زاویه‌داری درباره نماینده سینمای ایران داشته، ماجرا وقتی جالب‌تر می‌شود که همین هالیوود ریپورتر در مطلب تازه و متأخرتری که در ایسنا منتشر شده، از قضا جنگ جهانی سوم ساخته هومن سیدی را همراه چهار فیلم دیگر جزو پدیده‌های غیرقابل پیش‌بینی اسکار۲۰۲۳ می‌داند. در نگاه اول شاید تناقضی میان این دو مطلب هالیوود ریپورتر درباره فیلم سیدی به چشم بخورد اما در نگاه دقیق‌تر هم منافاتی بین این نوشته‌ها وجود ندارد، چراکه نوشته فینبرگ به شانس‌های اصلی اسکار بخش خارجی و فیلم‌های پرسروصداتر اشاره دارد و مطلب دومی از پدیده‌های غیرقابل پیش‌بینی می‌گوید، آثاری که تنها نام آشنا در میان آنها، رشید بوشارب کارگردان فرانسوی و الجزایری با فیلم «برادران ما» به نمایندگی از الجزایر است و باقی نام و نشانی برای ما و احتمالا دیگر مخاطبان سینما در جهان ندارند: انیمیشن «بهار ابدی» ساخته جیسون لوفتوس به نمایندگی از کانادا، «دختر آرام» ساخته کولم بایراد از سینمای ایرلند و «مارس وان» ساخته گابریل مارتینز از برزیل. در مطلب هالیوود ریپورتر آمده که این فیلم‌ها همراه با جنگ جهانی سوم آثاری هستند که می‌توانند برخلاف پیش‌بینی‌ها (از جمله پیش‌بینی نویسنده خودشان اسکات فینبرگ) معادلات بهترین فیلم بخش بین‌المللی اسکار ۲۰۲۳ را تغییر دهند.

راستش ما هم می‌خواهیم زور این غیرقابل پیش‌بینی‌ها و مخصوصا فیلم سیدی بر فیلم‌های محتمل‌تر و نام بزرگانی چون پارک چان ووک و الخاندرو گونزالز اینااریتو و احتمال گرایش سیاسی اسکار و غش کردن سمت فیلم‌های بحث‌انگیز بچربد و پایان جنگ جهانی سوم برای ما ایرانی‌ها خوش باشد.

هرچند اکران یک هفته‌ای و به نوعی یواشکی فیلم در پردیس مگامال کمی برای مشتاقان تماشای فیلم، برخورنده و توهین‌آمیز بود اما نقطه‌های امیدوارکننده‌ای برای تمرکز روی همین غافلگیری وجود دارد، از تعریف کیت بلانشت، رئیس هیات داوران جشنواره فیلم ونیز که در تعریفی غیررسمی گفته بود «من همه فیلم‌ها (در جشنواره ونیز) را دیدم ولی فیلمی که بیش از همه با من ماند، جنگ جهانی سوم است.» تا درخشش در همین رویداد با دریافت دو جایزه بخش افق‌های جشنواره ونیز و کسب جایزه ویژه جشنواره توکیو.

زادروز

کارگردان بزرگ

همین چند روز پیش بود که روزنامه گاردین با ذکر نقل‌قول‌هایی از چند سینماگر نامدار، مارتین اسکورسیزی را بزرگ‌ترین کارگردان زنده دنیا دانست. حتی اگر کاملا این عنوان را قبول نداشته باشیم، نمی‌توانیم این فیلمساز برجسته را جزو مهم‌ترین کارگردان‌های در قید حیات جهان ندانیم. اسکورسیزی با شیفتگی به سینما و مهم‌تر؛ توانایی در بیان این عشق در قالب فیلم‌هایی درخشان چون راننده تاکسی، گاو خشمگین، رفقای خوب، رفتگان و جزیره شاتر کارگردان درجه یک و بی‌تکراری است. اسکورسیزی درحالی امروز ۸۰ ساله شده که هوادارانش بی‌صبرانه منتظر اکران آخرین ساخته‌اش «قاتلان ماه گل» با بازی لئوناردو دی‌کاپریو و رابرت دنیرو هستند.

پویانمایی

انیمیشن «خانه» در فینال جشنواره ایتالیایی

انیمیشن «خانه» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی حامد عزیزی، نامزد کسب جایزه در جشنواره بین‌المللی فیلم قهرمانان ایتالیا شد.

این اثر پویانمایی در ژانر درام و علمی-تخیلی ساخته شده است که به موضوع حفاظت از محیط‌زیست می‌پردازد. خانه که با نگاه آینده‌نگرانه و هشدار به انسان‌ها تولید شده، محصول سینمای مستقل و تجربی است و تنها نماینده ایران در این جشنواره خواهد بود. پخش بین‌المللی پویانمایی خانه را استودیو چهار و هرنان اورتیز به‌عهده دارد.

پویانمایی خانه، پیش از این نامزد بهترین انیمیشن کوتاه از فستیوال فیلم مکمینویل آمریکا شده است و همچنین جایزه بهترین جلوه‌های بصری آینده‌نگر را از فستیوال پورتو سزارئو و جایزه بهترین انیمیشن با نگاه خلاقه به معماری شهری آینده از جشنواره فیلم عجمان امارت را کسب کرد.

سومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم قهرمانان ایتالیا، در تاریخ ۲۴ تا ۲۶ نوامبر در شهر رم برگزار می‌شود. آثار راه یافته به این جشنواره در بخش‌های انیمیشن، فیلم کوتاه، آکادمی‌ها، مستند و موزیک ویدئو با هم رقابت می‌کنند و در هر بخش جوایزی به برگزیدگان اهدا می‌شود./ جام جم

سینمای مستند

۹۵ کشور متقاضی شرکت در «سینماحقیقت» شدند

تعداد آثار متقاضی برای حضور در بخش بین‌الملل شانزدهمین جشنواره فیلم مستند ایران «سینماحقیقت» اعلام شد. مجموع آثار ثبت‌نام شده در بخش بین‌الملل شانزدهمین جشنواره بین‌المللی سینماحقیقت، ۱۳۴۸ مستند از ۹۵ کشور است که از این تعداد ۸۹۳ اثر در بخش فیلم‌های کوتاه قرار می‌گیرند. همچنین در میان آثار ارسال شده برای حضور در بخش بین‌الملل جشنواره، ۱۹۵ اثر در بخش فیلم‌های نیمه‌بلند و ۲۶۰ اثر در بخش فیلم‌های بلند ثبت‌نام کرده‌اند. متعاقبا آثار منتخب برای حضور در جشنواره سینماحقیقت اعلام می‌شود. با نزدیک شدن به زمان برگزاری جشنواره سینماحقیقت، خبرهای بیشتری از این رویداد مهم سینمای مستند منتشر می‌شود. یکی از این اخبار ثبت‌نام در کارگاه‌های شانزدهمین دوره این جشنواره بود که به دو صورت فیزیکی و آنلاین برگزار می‌شود و علاقه‌مندان می‌توانند تا دوشنبه ۳۰ آبان نسبت به ثبت‌نام اقدام کنند. شانزدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران سینماحقیقت به دبیری محمد حمیدی‌مقدم اواخر آذرماه ۱۴۰۱ برگزار می‌شود./ جام جم